

JAV Lietuvių Bendruomenės Krašto valdybos ir jos vienetų veiklos apžvalga

Kiekvienais metais Vasario 16-sios proga, JAV LB Amerikos lietuvių prašo savo aukomis paremti JAV LB Krašto valdybos ir jos vienetų veiklą, kurios gaires JAV LB Taryba nustato metinėse sesijose. Pereitoje Tarybos sesijoje, kuri įvyko 2007 m. rugsėjo mėn. Čikagoje, buvo nutarta, kad Krašto valdyba supažindins visuomenę su savo atliktais darbais ir ateinančių metų planais. Ši Krašto valdybos svarbesnių projektų apžvalga tam ir skirta.

Aukos, kurios yra surenkamos per Vasario 16-ąją padengia Krašto valdybos išlaidas, įgyvendinant lietuvių visuomenės lūkesčius. Vasario 16-osios proga skirtos aukos yra ypatingai svarbios, nes iš kitų šaltinių gaunama parama paprastai būna skiriama atskiriems, konkretiems projektams, bet ne Bendruomenės organizacinei veiklai. Todėl prašome jūsų ir vėl šiais metais savo aukomis padėti Krašto valdybai dirbti bendruomenę darbe. Iš anksto labai įvertiname jūsų dosnumą ir nuoširdžiai dėkojame.

Kas atlikta 2007 metais

Amerikos Lietuvių bibliotekininkų ir archyvarų suvažiavimas

Suvažiavimas įvyko birželio 16-17 d. Putname, ALKA patalpose. Suvažiavimo metu buvo kalbėta kaip archyvus sutvarkyti ir juos išlaikyti. Archyvus reikia surašyti, kitaip sunku mokslininkams jais naudotis studijuojant išeivijos veiklą ir rašant jos istoriją. Taip pat yra pavojus, kad neregistruoti ir nesutvarkyti dokumentai gali išsimėtyti.

Archyvų ir bibliotekų žinynas

Žinynas paruoštas ir paskelbtas JAV LB internetinėje svetainėje (www.lietuviu-bendruomene.org). Jame surašyta daugiau 80 universitetinių ir kitų bibliotekų bei įstaigų archyvų, kuriuose galima rasti lietuviškų knygų rinkinių bei medžiagos apie Lietuvą ir lietuvius. Į sąrašą įtraukti ir lietuvių sukauptos didesnės bibliotekos ir archyvai.

Atlikėjai iš Lietuvos

Spalio mėn. buvo suorganizuotas Jurgos Šeduikytės ir jos 8 muzikantų grupės koncertų turas. Taip pat padėta LB apylinkėms su jų renginiais: aktorės Viktorijos Kochanskytės vaidinimu, Birutės Jonuškaitės literatūros vakarais, smuikininko Martyno Švėgždos Von Bekker koncertais ir liaudies ansamblio „Levendra“ gastrolėmis JAV rytinėje pakrantėje.

Aušros Vartų bažnyčios uždarymas

Dalyvauta įvairiose diskusijose dėl Aušros Vartų bažnyčios uždarymo, ir ieškota galimų išeikių. Paruoštas ir pasiūtas JAV LB Krašto valdybos laiškas Kardinolui. Solidarizuotasi su NY LB apygardos veikla.

Bevizės kelionės į JAV

Dalyvauta Central and Eastern Coalition (CEEC) posėdžiuose, siekiant susitarti dėl bendros veiklos, kad JAV Kongresas priimtų Lietuvą į bevizį režimą turinčių kraštų sąrašą. CEEC organizaciją sudaro 14 Centro ir Rytų Europos kraštų išeivijos atstovai. Ši organizacija teigia, kad ji atstovauja 24 milijonams JAV gyventojų.

Nors naujas įstatymas dėl bevizio režimo buvo priimtas, lietuviams jis buvo nepalankus: bevizis režimas į JAV bus suteiktas tik tiems kraštams, kurių dabartinis vizų neišdavimo skaičius neviršija 10 proc. prašančiųjų. Kol kas Lietuvos piliečių atmetų prašymų procentas viršija šią ribą.

Internetinė svetainė

JAV LB internetinė svetainė (www.lietuviu-bendruomene.org ir www.lithuanian-american.org). teikia informaciją apie JAV LB vienetų, veiklą ir renginius. Joje taip pat yra nuorodų, kaip pasiekti įvairios kitos lietuviams rūpimos informacijos. Svetainės paklausa (iš JAV, Lietuvos ir kitų kraštų) kasmet auga. 2007 metais skaitytojai JAV LB svetainę lankė beveik 446,000 kartų, atsidarė daugiau negu 869,000 svetainės lapų ir svetainės skaitiklis suskaičiavo apie 3,062,600 „hits“. Bendruomenę per LB svetainę taip pat pasiekia elaiškiai su įvairiausiais užklausimais ir prašymais ir į visus yra atsakoma.

JAV lietuvių paveldo išsaugojimas

JAV LB Paveldo komisija talkinama apylinkių paruošė nekilnojamo lietuviško paveldo objektų Amerikoje sąrašą ir jį pateikė LR Kultūros ministerijai. Sąraše sužymėti daugiau nei 100 JAV lietuviams svarbiausių objektų, esančių 13-oje JAV valstijų. JAV LB paveldo komisija palaiko ryšius su Lietuvos ir JAV vyriausybėmis sudaryta dvišale komisija.

JBANC konferencija

Vasario mėn. JAV Lietuvių Bendruomenė buvo atstovaujama Joint Baltic American National Coimmittee (JBANC) surengtoje konferencijoje Washingtone, DC. (JBANC yra organizacija, kurią sudaro ir išlaiko JAV Estų Bendruomenė, JAV Latvių Asociacija ir Amerikos Lietuvių Taryba.)

Krepšinio turnyrai

Padėtas suorganizuoti kovo mėn. Catholic University of America patalpose įvykęs LR ambasados Washingtone, DC tarptautinis krepšinio turnyras. Padėjome surengti JAV lietuvių krepšinio komandos išvyką į krepšinio turnyrą Londone. JAV LB Krašto valdyba padengė Amerikos lietuvių komandos draudimo mokestį.

Kultūros premijos

Gruodžio 7 d. Pasaulio lietuvių centre, Lemont, IL, buvo suruošta JAV LB Kultūros premijų šventė, kurios metu buvo pristatyti ir apdovanoti premijų laureatai: dailės – Rimas Čiurlionis, muzikos – Stasys Sližys, spaudos darbuotojo – Aleksas Vitkus ir tautinių šokių mokytojos – Nijolė Pupienė.

Lietuviški filmai

Su Lietuvos kinematografų asociacijos atstovu buvo sutarta įsigyti lietuviškų filmų rodyti LB apylinkėse. Viliamės netrukus gauti pirmąją siuntą.

Lietuviškos knygos kompaktinio disko formate

- Pasirūpinta įrašyti Vytauto Volerto romaną „Pranyko, ir tiek“ į kompaktinį diską. Tai istorinis romanas, kuris vaizdžiai supažindina skaitytoją (o dabar jau klausytoją) su buvusiu Lietuvos kaimo gyvenimu, atveda iki pirmos sovietinės okupacijos ir jos pasekmių. Kompaktinį diską galima įsigyti standartiniu ir MP3 formatu už 30 dol. , čekį siunčiant JAV LB KV būstinės adresu: 2715 E. Allegheny Avenue, Philadelphia, PA 19134, laiške nurodant, ar pageidautumėte MP3 ar standartinio formato.

- Sudaryta sutartis su Lietuvos aklųjų biblioteka pasiskolinti į kompaktinius diskus ir kitus formatus įskaitytas lietuvių autorių knygas. Knygos įskaitytos patogiam MP3 formate. Jau gauti 22 veikalai, kurių sąrašas bus paskelbtas JAV LB internetinėje svetainėje ir kuriuos bus galima pasiskolinti per JAV LB Kultūros tarybą.

Lietuvos strategija užsienio lietuviams

Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas prie LR Vyriausybės Lietuvoje užsakė strategijos, kurios tikslas susigrąžinti ekonominius migrantus, išvykusius iš Lietuvos, parengimą. Strategija pavadinta „Ekonominės migracijos reguliavimo ilgalaikė strategija.“ Šią strategiją rašanti darbo grupė kreipėsi į JAV LB Krašto valdybą, kuri pateikė pastabas dėl strategijos turinio.

Parama lituanistinėms mokykloms

- Paruoštos paraiškos Lietuvių Fondui dėl paramos JAV lituanistinėms mokykloms, surengtus rudens vėjus. Mokyklos aprūpintos vadovėliais, mokslo planais ir kitomis mokymo priemonėmis. Paruoštos paraiškos Lietuvos Tautinių mažumų ir išeivijos departamentui ir LR Švietimo ir mokslo ministerijai.
- Padėjome 2007 m. birželio mėn. suorganizuoti vienos savaitės kursus Dainavoje (Manchester, MI), trijų dienų kursus Neringoje (Marlboro, VT) ir tris vienos dienos konferencijas, skirtas mokytojams (kovo mėn. Lemont, birželio mėn. New York ir lapkričio mėn. Los Angeles).
- Dalyvauta Lietuvos Švietimo ir mokslo ministerijos Piliетinio ir tautinio ugdymo projekte.
- Paskirtos premijos nusipelnusiems JAV lituanistinių mokyklų lietuvių kalbos ir kultūros mokytojams.
- Mokiniams suruoštas rašinių ir piešinių konkursas pagal Bernardo Brazdžio kūrinius.

- Rūpintasi vaikų žurnaliuko „Eglutė“ leidimu ir internetinės svetainės www.svietimotaryba.org išlaikymu.

Menininkų/atlikėjų sąrašas

Sudarytas JAV gyvenančių menininkų/atlikėjų sąrašas, kuris bus išsiuntinėtas LB apylinkių valdyboms ir įdėtas JAV LB tinklalapį. Sąraše surašyti daugiau nei 40 įvairiose apylinkėse gyvenančių atlikėjų. Ieškomi kontaktiniai duomenys, atsiklausama atlikėjų, ar jie pageidauja būti paskelbti tinklalapyje.

Mokslo premijos

Kartu su LR Švietimo ir mokslo ministerijos konkurso komisija surengtas užsienyje gyvenančių lietuvių mokslininkų mokslo premijų konkursas ir išrinkti trys laureatai: Dr. Rimas Vaičaitis, Columbia University, Dr. Algis Mickūnas, Ohio University ir Dr. Danas Ridikas iš Prancūzijos. Premijos įteiktos Vilniuje 2007 m. lapkričio mėn. Premijos dydis 13,000 Lt, ją laureatai paskyrė Lietuvos mokslui.

Paminklas komunizmo aukoms

Washington, DC pastatytas paminklas „Victims of Communism Memorial“. KV Visuomeninių reikalų tarybos pirmininkė dalyvavo visose šio paminklo pristatymo renginiuose. JAV LB atsišaukimas išspausdintas oficialioje renginio programoje, kuri buvo išdalinta renginio banketo metu. Bankete dalyvavo nemažai JAV Kongreso narių.

Pilietybės išsaugojimas

- 2006 m. lapkričio mėn. LR Konstitucinis teismas itin netikėtai priėmė sprendimą, kuriuo draudžiama Lietuvos piliečiui turėti kitą pilietybę. Šis sprendimas sukėlė sąmyšį užsienio lietuvių šeimose, kurių kūdikiai gimsta jau kitų šalių piliečiais, išskaudino tiek antros, tiek trečios bangos lietuvių ir gresia dar labiau pažeisti demografiškai smunkančią Lietuvą.
- Krašto valdyba sureagavo laiškais Lietuvos valdžiai ir atviru laišku išspausdintu Lietuvos dienraščiuose, paruošė peticiją ir skatino parašų rinkimą per LB Vasario 16-osios minėjimus bei kitas progas. Peticija su JAV lietuvių parašais įteikta Seimo pirmininkui Lietuvoje.
- Krašto valdyba neigiamai pasisakė dėl Lietuvos Premjero sudarytos darbo grupės, kuri neoficialiai pateikė išvadą, kad pilietybės išsaugojimas nereikalingas, o užsienio lietuviams užtektų „ypatingo statuso.“ Šis statusas jokių politinių teisių nesuteiktų, tačiau parūpintų kai kurias socialines lengvatas. Premjeras nuo darbo grupės siūlymų atsiribojo.
- Krašto valdyba artimai bendradarbiavo su Lietuvos Piliетinės visuomenės institutu, kad būtų užsakyta visuomeninė apklausa pilietybės išsaugojimo klausimu. Tyrimas parodė, kad net 88 proc. Lietuvos gyventojų pritaria pilietybės išsaugojimui ir laiko Konstitucinio teismo nutarimą žalingu Lietuvai. Šie duomenys inėšė objektyvų įrodymą, kad, atvirkščiai negu buvo kalbama, Lietuvos žmonės tvirtai palaiko Lietuvos valstybės pilietybės išsaugojimą įgyjant antros šalies pilietybę.

Poeto Jono Aisčio minėjimas

Spalio mėn. Washingtone, DC buvo suorganizuotas minėjimas, skirtas vašingtoniečio poeto Jono Aisčio 100 metų gimimo sukakčiai paminėti, kuriame dalyvavo J. Aisčio žmona Aldona Aistienė ir vaikai.

Poezijos konkursas

Surengtas poezijos konkursas, kuris susilaukė net 46 dalyvių ir 230 eilėraščių. Washingtone, DC spalio mėn. įteiktos premijos konkurso laureatams: Dianai Šarakauskaitei Grintalis ir Mindaugui Nasvyčiui. Su laureatų eilėmis galima susipažinti JAV LB tinklalapyje.

Regioniniai suvažiavimai

Šių suvažiavimų tikslas – suburti atskiras lietuvių bangas ir kartas bei stiprinti LB įvaizdį, suartinti Krašto valdybą su atskiromis apylinkėmis, jungti LB kultūrinę ir regionų plėtotės veiklą, aptarti rūpimus klausimus apie pilietybės išsaugojimą. Suvažiavimai vyko tarp balandžio 12 d. ir gegužės 20 d. šešiuose miestuose (Hartford, CT; Elizabeth, NJ; Fort Myers, FL; Boston, MA; Chicago, IL ir Lemont, IL). Kultūrinę projekto dalį atliko muzikantas iš Lietuvos, dainininkas Vytautas Babravičius.

Religinis auklėjimas

Prieš didžiąsias religines šventes visų lituanistinių mokyklų vedėjoms nusiųsta religinė medžiaga su vaizdo priemonėmis. Religinės knygelės vaikams pristatytos naujai steigiamoms ir, pagal prašymą, seniai veikiančioms mokykloms.

Socialinės paslaugos

- Pagalba teikiama Amerikoje gyvenantiems lietuviams ir per savarankiškai veikiančius komitetus Lietuvoje gyvenantiems našlaičiams, vaikams su negalia, partizanams, tremtiniais.
- LB žinioje esančiame „Vyresniųjų lietuvių centre“ veikia: restoranas „Seklyčia“, kuris kasdien išvežioja paruoštą maistą ligoniams ir nepajėgiems lietuviams į namus („Meals-on-wheels“ programa); socialinių patarnavimų raštinė, kurioje padedama užpildyti įvairias JAV valdžios ir kitas formas, sutvarkyti draudimų, ligos, žalių kortelių, pilietybės, imigracijos, pensijų ir kitus dokumentus, išaiškinti gautus laiškus anglų kalba bei patarnaujama medicinos ir vaistų pagalbos srityse; rašomi straipsniai socialinių paslaugų temomis, kurie spausdinami „Draugo“ dienraštyje; veikia didelė ir knygomis turtinga biblioteka; psichologinės pagalbos telefono linija „Paguodos telefonas“ (1-866-438-7400); Marquette Park apylinkės speciali apsauga.
- LB žinioje veikiantis „Lietuvos vaikų vilties“ komitetas rūpinasi pooperacine vaikų terapijos sritimi ir parama gerinant operacinę veiklą Santariškių ligoninėje prenumuoja medicininę literatūrą Santariškių ortopedams. Nusiųsta į Santariškes sutartos paramos dalis (58 tūkst. dol.), pagal kurias jau vykdoma statyba reabilitacijos skyriui įrengti. Los Angeles skyrius finansiškai parėmė Europos nudegimų gydytojų sąjungos metinę konferenciją, kuri vyko Vilniuje

spalio 26 – 29 dienomis. Komitetas tęsė sėkmingą bendradarbiavimą su dr. Jonu Domanskiu ir su dr. Kęstučiu Vitkumi, kurie Lietuvoje konsultuoja ir operuoja Komiteto globojamus jaunos ligonius.

- LB žinioje veikiantis „Lietuvos našlaičių globos“ komitetas šiuo metu šelpia 679 našlaičius.
- LB žinioje veikiantis „Lietuvos partizanų globos“ komitetas šelpia išlikusius Lietuvos partizanus, remia jų vaikus, kad jie galėtų siekti aukštojo mokslo.

Spaudos apžvalga

Keletą kartų per savaitę paruošiama ir išsiunčiama Lietuvos ir JAV lietuvių internetinių žinių apžvalga. Apžvalgą gauna apie 1,200 žmonių. Norint gauti apžvalgą, pasiųskite laišką šiuo el-adresu: JAVLBKV@aol.com.

Sporto klubų sąrašas

Sudarytas visų JAV LB Krašto valdybai žinomų, Amerikoje įkurtų lietuviškų sporto klubų ir atletų organizacijų sąrašas. Sąrašas paskelbtas JAV LB internetinėje svetainėje (www.lietuviu-bendruomene.org).

Susitikimas su JAV Nacionalinio saugumo taryba

Visuomeninių reikalų tarybos pirmininkė dalyvavo susitikime su Adam Sterling, kuris Nacionalinio saugumo taryboje eina Rytų ir Centrinės Europos reikalų atsakingo vadovo pareigas. Susitikime buvo pabrėžta, kad mums rūpi Rusijos didėjantis agresyvumas savo kaimynų atžvilgiu, naftos išteklių panaudojimas grąsinti oponentams, galimas pavojus Baltijos jūros ir jos krantų ekologijai tiesiant naftos vamzdyną jūros dugnu į Vokietiją.

ŠALFASS sporto šventė

Artimai bendradarbiauta su ŠALFASS valdyba ir NY Lietuvių atletų klubu ruošiant 56-ąją ŠALFASS sporto šventę, kuri įvyko 2007 m. birželio mėn. pradžioje New Yorke.

TMID'o (Lietuvos Tautinių mažumų ir išeivijos departamento) paraiškų įvertinimas

Pagal TMID'o priimtas veiklos gaires, Lietuvos parama išeivijos veiklai yra teikiama pagal standartines paraiškų formas. Visas JAV pateiktas paraiškas (šiais metais jų buvo 25) Krašto valdyba peržiūri ir teikia savo pastabas bei įvertinimus. Sprendimus, atsižvelgiant į KV įvertinimus, priima TMID'as.

TV Lituanica

Aptartos įvairios galimybės paremti TV Lituanicos projekto įgyvendinimą pagal JAV LB Tarybos priimtas rezoliucijas. JAV LB sveikina Lietuvos pradinę paramą, skirtą siekiant sudaryti JAV lietuviams galimybę matyti Lietuvos televizijos programas Amerikoje. (TV Lituanica yra Amerikos Lietuvių Televizijos (ALTV) projektas.)

Vasario 16-sios rezoliucijos

Paruoštas Vasario 16-sios rezoliucijos tekstas, kuris buvo išsiųstas visoms apylinkėms. Apylinkėms jį priėmus, rezoliucija skirta išsiųsti JAV vietinės ir nacionalinės valdžios politiniams vadovams, siekiant juos išsamiau informuoti apie Lietuvą ir jos nepriklausomybę bei ateities lūkesčius.

Žiniasklaida

Stengtasi užmegzti stiprius bendradarbiavimo ir tarpusavio supratimo ryšius su JAV ir Lietuvoje veikiančia žiniasklaida, kad būtų išlaikomas pastovus dėmesys mums svarbiems klausimams ir renginiams.

Kas planuojama 2008 metais

Amerikos lietuvių bibliotekininkų ir archyvarų suvažiavimas įvyks gegužės mėnesį Lituanistikos tyrimų ir studijų centre Čikagoje.

Dokumentinis filmas apie lietuviškas jaunimo stovyklas

Medžiaga buvo nufilmuota 2007 metų vasarą visose JAV stovyklose ir DVD bus paruošta šį pavasarį.

Fotoalbumas: Lietuvių kultūrinis palikimas Amerikoje

Ruošiamas išleisti spalvotas, reprezentacinis fotoalbumas, kuris atspindės lietuvių kultūrinį palikimą Amerikoje. Į albumą bus įtraukti žymiausi lietuvių kultūriniai ir religiniai pastatai, skulptūros, koplytstulpiai, paminklai, kai kurie meno pavyzdžiai, kultūros centrai ir kiti svarbūs kultūriniai objektai. Albume bus trumpai pristatyta lietuvių iškūrimo Amerikoje istorija. Albumas bus išleistas anglų ir lietuvių kalbomis 2008 metų vasaros gale arba rudenį.

Mokslo ir kūrybos simpoziumas

Šiuo metu vyksta simpoziumo planavimo ir organizavimo darbai. Pakviesta bendradarbiauti Lietuvos Švietimo ir mokslo ministerija. Simpoziumas įvyks Pasaulio lietuvių centre, Lemont, IL lapkričio 27-30 dienomis. Simpoziumo metu Čikagoje planuojami įvairūs kultūriniai renginiai.

Mokslo premijos

Bus ir toliau bendradarbiaujama su Lietuvos Švietimo ir mokslo ministerijos konkurso komisija ruošiant mokslo premijų konkursą užsienyje gyvenantiems lietuviams mokslininkams. Šį kartą bus skiriamos penkios premijos.

ŠALFASS sporto šventė

Planuojama bendradarbiauti su ŠALFASS valdyba ir Toronto sporto klubu ruošiant 57-ąją ŠALFASS sporto šventę, kuri įvyks Toronte.

Šiluvos jubiliejus

- Šiais metais sueina 400 m. nuo Šv. Mergelės Marijos pasirodymo Šiluvoje. Visoms lituanistinėms mokykloms buvo nusiųstas trumpas aprašymas apie Šiluvą su paveikslu. Bendradarbiaujant su LB „Draugo spaustuvė“ išleido „Draugo“ kalendorių, pasipuošusį Šiluvos Marijos paveikslu ir aprašymu; dukart į mėnesį dienraštis spausdina straipsnius apie Šiluvą. "Sunday Visitor" laikraščiui ir visiems JAV vyskupams buvo suteikta informacija apie Šiluvos jubiliejų.
- Sukakties paminėjimo proga Šiluvos koplyčioje, Marijos šventovėje prie Katalikų Universiteto Washingtono, DC planuojama surengti mokslinį seminarą marijologijos tema.

Tautinių šokių šventė

Krašto valdybos patvirtintas ir jos žinioje veikiantis komitetas rengia XIII Lietuvių tautinių šokių šventę.) Krašto valdyba parėmė Lietuvių tautinių šokių instituto pirmininkės kelionę į Lietuvą dalyvauti ten įvykusiuose kursuose. XIII Lietuvių tautinių šokių šventė įvyks 2008 m. liepos 6 d. Los Angeles mieste. Krašto valdybos žinioje veikiantis „Folk Dance Festivals, Inc.” pervedė lėšas, reikalingas komitetui užsakyti patalpas ir pasirūpinti kitais organizaciniais reikalais. Šventės adresas internete yra: www.sokiusvente.com.

Teatro festivalis

Organizuojamas XII Teatro festivalis, kuris įvyks 2008 m. spalio 10-12 dienomis Čikagoje, Jaunimo centro salėje.

2009 metų darbų planavimas

Liaudies meno paroda

Lietuvos tūkstantmečio proga 2009 m. ruošiama liaudies meno paroda. Šis projektas vyks drauge su Lietuvos Respublikos ambasada Washingtono, DC.

Lietuvių grafikų dailės paroda

Tūkstantmečio proga ruošiama Lietuvių grafikų dailės paroda. Šis projektas derinamas su Lietuvos Ambasada Washington'e..

JAV Lietuvių menininkų parodų programų katalogų (1950-2007 m.) leidinys

Ruošiama išleisti išeivijos menininkų darbų ir jų veiklos dokumentaciją. Parodų programose yra informacijos apie parodos turinį, menininkus, kas, kur ir kada parodą organizavo. Šiuo metu renkami parodų katalogai ar jų kopijos, įregistruojami duomenų bazėje. Leidinys skirtas Lietuvos valstybės vardo tūkstantmečiui paminėti.